

Aron Lund: Syriska Demokratiska Styrkornas ursprung: grunderna

[Ur Syria Deeply, 22 januari 2015. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Syriska Demokratiska Styrkorna (SDF, Syrian Democratic Forces) är en koalition av kurdiska, sunniarabiska och syriska kristna krigare, men domineras helt av den kurdiska delen, som är en mäktig och välorganiserad milis vid namn Folkets försvarsenheter, YPG, med en helt kvinnlig gren kallad Kvinnornas försvarsenheter, eller YPJ. Dessa organisationer är i sin tur syriska frontgrupper för Kurdistans Arbetarparti, PKK. De andra miliserna i Syriska Demokratiska Styrkorna är antingen sedan länge allierade till eller ombud för PKK, som Syriska unionspartiet, eller mer nyttillkomna allierade från sunniarabiska stammar i denna del av Syrien och från resterna av små sunniarabiska rebellgrupper som har krossats av den så kallade islamiska staten.

Koalitionen i sin helhet får amerikanskt flygunderstöd för sina operationer mot Islamiska staten, precis som YPG/J fått tidigare. Det började under slaget om Kobane som inleddes på hösten 2014, och var enormt framgångsrikt – egentligen det första större slagfält där Islamiska staten tillfogats ett nederlag. Det har utgjort mall för samarbetet mellan USA och PKK. Dessutom har Pentagon plockat ut ett antal av dessa små arabiska grupper som verkar under SDF:s paraply som gynnade mottagare av vapen och stöd. Pentagon benämner dem gemensamt för Syriska arabiska koalitionen, även om ingen annan verkar använda det namnet.

Tanken är att använda SDF som drivbänk för att utbilda sunniarabiska miliser som kan ta över där det kurdiska territoriet slutar och tränga djupt in i hjärtat av Islamiska staten, som är den region med sunniarabiska stammar som förenar Syrien och Irak. Att förlita sig på kurder i denna region skulle skapa förbittring bland andra syriska och regionala allierade, och det skulle riskera att driva lokalbefolkningen i jihadisternas armar. Det är inte heller självklart att kurderna är intresserade av att dö för amerikanska intressen så långt borta från sina egna hemmaområden. De har många andra prioriteringar, där den främsta är att trygga sin befolkning, hålla Turkiet borta från Syrien och knyta samman de kurdiska enklaverna i Kobane och Efrin, som åtskiljs av ett territorium som hålls av Islamiska staten och rivaliserande Turkietstötta sunniarabiska rebeller norr om Aleppo. Under dessa strider i nordvästra Syrien verkar SDF:s krigare ha fått ett visst mått av stöd från Ryssland, men de har inte något amerikanskt stöd – även om de tycker om att låtsas att de har det, för att sälja in sitt krig mot Turkiets allierade som en del av ”kriget mot terrorn”. Givetvis har detta besvärat Pentagon inför andra amerikanska allierade, men vad ska man göra? Alla sidor i Syrien, inklusive USA, måste balansera mellan allierade som inte helt deras egna intressen.

I Washington är det viktigare att SDF gör ett utmärkt jobb mot Islamiska staten i de kurdiska territorierna och dess utkanter, där det inte finns någon annan som kan göra jobbet. På detta sätt har SDF etablerat sig som oersättliga marktrupper som en del av den internationella koalitionen under ledning av USA:s flygvapen. USA:s beslutsfattare ser inget annat alternativ och är mycket nöjda med resultatet hittills, och de har helt enkelt bestämt sig för att ignorera klagomål från Turkiet och de sunniarabiska rebellerna – det är en ömsesidigt fördelaktig relation.

Så det är SDF:s främsta syfte, men det finns också en mer utstuderad politisk sida. För de amerikaner som jobbar med dessa frågor är det ett behändigt sätt öka skillnaden mellan dem och PKK, som i USA officiellt anses vara en terroristisk grupp. Eftersom PKK inte hotar att angripa USA och har framstått som deras viktigaste allierade under kampen mot Islamiska staten i Syrien, skulle man tro att det logiska svaret vore att ta bort terroriststämpeln eller hitta något permanent sätt att kringgå de juridiska hindren. Men terroriststämpeln sattes ursprungligen för att blidka Turkiet, som är en mycket viktigare amerikansk allierad. USA är inte pigga på att driva denna fråga, speciellt inte nu när turkarna och PKK åter befinner sig i krig inne i Turkiet. USA:s politiska diskussion har också en tendens att förfalla till ett osammanhängande inhemskt posering så fort någon säger "terrorism", så kanske Vita huset har varit kloka i att undvika att driva denna punkt.

Koalitionen är lika användbar för YPG/J och PKK på ett mer övergripande sätt, inte bara för att de får vapen och andra sorters stöd. Den hjälper också till att rehabilitera dem politiskt och ger en utmärkt plattform för att engagera sig i den offentliga diplomatin. Sedan Syriska Demokratiska Styrkorna skapades har de inrättat en politisk gren vid namn Demokratiska Syriska Sällskapet, DSA. Det består av två delar.

Den första består av representanter från de olika kurdiska grupper som härskar över norra Syrien, inklusive Rojavas självstyrande distrikt och Demokratiska unionspartiet (PYD), Rörelsen för ett demokratiskt samhälle (TEV-DEM) och några få andra. De är samtliga PKK-ombud som YPG/J. Där finns också Syriska unionspartiets motsvarande politiska fronter, och andra lokala allierade som är mer eller mindre nära anknutna till den övergripande PKK-stödda strukturen i denna del av Syrien.

Den andra huvuddelen av SDF är ett lösligt nätverk av syriska vänsteranhängare och andra sekulära aktivister, de flesta av dem på ett eller annat sätt knutna till Haytham Manna, en Europabaserad människorättsaktivist från guvernementet Deera i södra Syrien. Dessa grupper – speciellt Manna själv – är mycket kunniga i den regionala syriska diplomatin, med användbara band till alla sidor, inklusive oppositionen, europeiska stater, FN-diplomater, delar av Arabförbundet, Egypten, Ryssland och så vidare. Å andra sidan är de inte populära inom den bredare sunniarabiska och mer islamistdominerade opposition som stöds av Turkiet och Gulfstaterna, och vilken utgör grundpelare i upproret mot Bashar al-Assad. De är också väldigt få till antalet och har ingen som helst betydelse på slagfältet inne i Syrien. Icke desto mindre är de användbara för de syriska kurderna som ett sätt att höja deras politiska profil, eftersom de tillhandahåller ett ökat politiskt inflytande och hjälper till att fördunkla det faktum att SDF/DSA till största delen är etniskt kurdisk och förmedlare av PKK:s arbete i Syrien. Manna och hans allierade skulle för sin del haft mycket svårt att få en plats vid bordet om de inte hade hoppat på SDF-vagnen.

Manna har nu valts till den ena av DSA:s två ordförandeposter, och verkar i exil. Ilham Ahmed från TEV-DEM sitter på den andra posten, trots att PYD:s ledare sedan länge, Saleh Muslim Mohammed, syns mycket mer som representant för denna sektion av den syriska kurdiska politiken. Det faktum att Ahmed och Muslim är mer eller mindre utbytbara under de diplomatiska samtalen, trots att de tillhör två olika organisationer, beror givetvis på att båda egentligen representerar den "dolda" PKK-struktur som bär upp hela det politiska systemet i de kurdiska områdena i norra

Syrien. Även om Mannas folks och det kurdiska blockets intressen kanske inte stämmer helt överens, så är de nära allierade och har varit det redan innan skapandet av SDF och DSA. De har ett grundläggande gemensamt intresse av ett sekulärt och mångreligiöst Syrien, med minimalt inflytande för Turkiet och Gulfstaterna, men med en viss roll för Ryssland för att balansera upp den amerikanska och saudiska dominansen. Det är också ett behändigt sätt för båda att stärka sina relationer till USA och de europeiska länder som redan stöder SDF militärt. Om man ger dem vapen, hur kan man då säga nej till deras politiska representanter?

När denna artikel skrivs är det oklart om DSA-blocket kommer att kunna vara med på den planerade första rundan av Genève III-samtalen, men det finns ingen tvekan om att kurderna kommer att dras in i processen under något skede, och de turkiska protesterna avvisas. Skapandet av SDF/DSA kommer nästan helt säkert att vara till stor hjälp för att detta ska ske.